

Disciplina: *Cultura română în context european*
Teme pentru lucrările de absolvire

1. Abordări privind modelul cultural european și identitatea culturală a românilor în epoca modernă. Analiza raportului european – național în opera / concepția unui autor român din secolul XIX sau XX.
2. Influențe europene / realități naționale. Orientări culturale și curente de idei europene care au influențat procesul de formare a conștiinței naționale a românilor în tranziția spre modernitate. (umanism, luminism, mișcarea pașoptistă). Exemplificări: programul cultural și politic al Școlii Ardelene / al revoluționarilor pașoptiști. Idei, programe, personalități. Semnificații istorice, interpretări actuale.
3. Analiză comparativă: imaginea românilor în opera lui Dimitrie Cantemir și în opera unor autori din secolul XX (Dumitru Drăghicescu, C. Rădulescu-Motru, Emil Cioran, ș.a.). Trăsături similare și diferențe. Contexte, evoluții, semnificații.
4. Rolul spiritului critic în raporturile dintre cultura română și cea europeană. Junimea și „direcția nouă” a strategiilor de modernizare. Teoria „formelor fără fond” și interpretările ei în diferite contexte istorice (T.Maiorescu, M. Eminescu, N. Iorga, C. Dobrogeanu Gherea, E Lovinescu). Analize aplicate asupra unor instituții și situații critice din realitatea românească din perspectiva acestei teorii.
5. Ideea națională în gândirea europeană și românească. Contribuția presei și a factorilor culturali la pregătirea și înfăptuirea Marii Uniri din 1918. Analize aplicate, studii de caz (publicații, asociații culturale, personalități culturale și politice).
6. Școli de gândire, publicații și orientări în cultura română din perioada interbelică. Confruntări între tradiționalism și modernism (teme, idei, atitudini, autori). Metoda monografică a Școlii sociologice de la București. Generația '27 și noul program cultural. Contribuții românești la avangarda artistică europeană (programe, publicații, literatură, arte vizuale).
7. Abordări privind unitatea și diversitatea culturilor în gândirea europeană. Conceptul de matrice stilistică a culturilor. Caracteristici ale culturii române în viziunea lui Lucian Blaga. Limba ca expresie a unei viziuni asupra lumii (Mircea Vulcănescu, Constantin Noica).
8. Locul religiei și al instituțiilor religioase în cultura europeană și în istoria modernă a poporului român. Contribuția bisericii ortodoxe și a bisericii greco-catolice la procesul de modernizare și la înfăptuirea unității naționale. Concepții asupra fenomenului religios (M.Eliade, D.Stăniloae). Diferențe culturale între ortodoxie, catolicism și protestantism (Lucian Blaga).
9. Identitatea culturală a românilor în viziunea unor autori din perioada interbelică (C. Rădulescu-Motru, N. Crainic, E. Cioran, M. Ralea, P.P. Negulescu, G. Călinescu). Perspective ideologice, deficiențe metodologice. Analize critice și comparații cu cercetările recente privind profilul identitar al românilor.

10. Aspecte ale culturii române în perioada comunistă. Cenzura ideologică și „rezistența prin cultură” (studii de caz: literatură, teatru, film, arte vizuale etc.). Schimbări culturale în tranziția postcomunistă. Problema identității și a imaginii noastre în spațiul european. Strategii de promovare a valorilor culturale românești în circuitul comunicațional global. Dezbateri și poziții actuale cu privire la raportul dintre identitatea națională și cea europeană.

Nota: Temele propuse sunt orientative și se referă, în formulări generale, la probleme și subiecte multiple, având în vedere contextele istorice diferite. Temele pot fi cercetate din perspective și unghiuri diferite de abordare. Studenții sunt invitați să particularizeze conținutul și problematica unor teme, să propună delimitări teoretice și studii de caz asupra unor teme și probleme specifice.